

Duurzame zorg

Zo verankeren we duurzaamheid
in onze zorginkoop



Inhoudsopgave

1	Onze betrokkenheid bij een duurzame samenleving	3
1.1	Duurzame zorg	3
2	Onze invloed via zorginkoop	5
2.1	Onze inzet	5
2.2	Samenwerking binnen Zorgverzekeraars Nederland	6
2.3	Erkennen en delen van flagships	6
3	Onze inzet per zorgsector	7
3.1	Farmaceutische zorg	8
3.2	Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)	8
3.3	Hulpmiddelen	9
3.4	Huisartsenzorg en multidisciplinaire zorg	9
3.5	Medisch Specialistische Zorg	9
3.6	Wijkverpleging	10
3.7	Zittend ziekenvervoer	11
3.8	Wet langdurige zorg (Wlz-zorg)	11
4	Colofon en contact	13
	Bijlage	14

Onze betrokkenheid bij een duurzame samenleving

CZ stuurt met het uitvoeren van de basisverzekering op goede, betaalbare en toegankelijke zorg voor iedereen. Dat is onze voornaamste taak en meteen ook een grote maatschappelijke opdracht. Zorg voor mens en maatschappij is een intrinsiek onderdeel van ons dagelijks werk en zit in het hart van onze organisatie en medewerkers besloten.

Onze aandacht voor maatschappelijke thema's beperkt zich niet tot zorg maar strekt zich ook uit tot thema's als welzijn, klimaat, mensenrechten en arbeidsomstandigheden. Daarom dragen we met onze strategie en bedrijfsvoering daar waar mogelijk en relevant bij aan positieve ontwikkelingen voor mens, milieu en maatschappij en trachten we eventuele negatieve impact zoveel mogelijk te voorkomen. Dit past bij onze maatschappelijke betrokkenheid en onze verantwoordelijkheid als organisatie van openbaar belang in Nederland. Bovendien past het bij de verwachtingen van onze verzekerden, zakelijk klanten, medewerkers en overige stakeholders.

Wij voeren een breed duurzaamheidsbeleid dat onderdeel uitmaakt van onze strategie en is gekoppeld aan de 'United Nations Sustainable Development Goals' (SDG's). Wij onderschrijven alle SDG's maar vinden het belangrijk om in ons duurzaamheidsbeleid te focussen op die SDG's waarop we de meeste impact kunnen hebben¹.

1.1 Duurzame zorg

De grootste bedreiging van de gezondheid op de lange termijn zijn klimaatverandering en milieuvervuiling. Klimaatverandering en milieuverontreiniging leiden tot steeds méér en andersoortige zorgvragen, zoals een toename van infectieziekten, hittestress, mentale klachten, allergieën, longaandoeningen, hart- en vaatziekten, neurologische ziekten en introductie van infecties die van dier op mens kunnen overgaan en 'tropische ziekten' in het Westen. De zorgsector is zich er daarbij van bewust dat niet alleen het klimaat en milieu impact hebben op de gezondheid van mensen, maar dat de zorg zelf ook

een substantiële impact heeft op het klimaat en milieu. De sector is in totaal verantwoordelijk voor zo'n zeven procent van de totale CO₂-uitstoot in Nederland en heeft ook negatieve impact door het afval dat geproduceerd wordt en de medicijnresten die in water terechtkomen. Duurzaamheid is dan ook één van de elementen om de zorg toekomstbestendig te maken. Najaar 2022 is door diverse partijen de Green Deal Duurzame Zorg 3.0 (hierna GDDZ) ondertekend. De doelstelling is een onomkeerbare transformatie te bewerkstelligen naar zorg met minimale impact op klimaat, milieu en leefomgeving in 2050.²

Ook CZ heeft zich aan de GDDZ gecommitteerd en het onderdeel gemaakt van het CZ Duurzaamheidsbeleid en het CZ Zorginkoopbeleid. Bij het ondertekenen van de Green Deal Zorg hebben we aangegeven dat onze focus – in lijn met onze kerntaak – ligt op het bevorderen van doelmatige zorg, het voorkomen van verspilling van medicijnen en hulpmiddelen en het dichtbij huis organiseren van zorg (met inzet van digitale zorg). Dat kunnen we vanuit onze ketenverantwoordelijkheid en middels partnerships: soms ver weg als het bijvoorbeeld gaat om de productie van geneesmiddelen en soms heel dichtbij bijvoorbeeld door te stimuleren dat zorg anders of waar mogelijk minder en dus ook doelmatiger wordt ingezet.

¹ Zie bijlage 1 voor meer informatie over de focus Sustainable Development Goals van CZ

² C-238 Green Deal Samen werken aan duurzame zorg.

Er zijn 3 kernonderdelen die we doen in het kader van duurzame zorg:

- 1 We werken aan het steeds beter en gericht meenemen van de doelen van de Green Deal Zorg in ons zorginkoopbeleid.
- 2 We kijken daarvoor per zorgsector naar de belangrijkste uitdagingen voor verduurzaming en goede oplossingen

en 'best practices' om te vergroenen. We praten hierover met zorgaanbieders.

- 3 We maken binnen Zorgverzekeraars Nederland deel uit van de werkgroep Verduurzaming zorgsector die verkent hoe we onze rol in het zorgveld voor dit doel zo goed mogelijk in kunnen zetten.



- SDG 3 Goede gezondheid en welzijn
- SDG 8 Eerlijk werk en economische groei
- SDG 1 Geen armoede
- SDG 13 Klimaatactie



Onze invloed via zorginkoop

Met onze inkoopactiviteiten kunnen wij de verduurzaming van de zorg stimuleren. Bijvoorbeeld door per zorgsector duurzaamheidseisen in ons inkoopbeleid op te nemen en door het attenderen van zorgaanbieders op diverse duurzaamheidsinitiatieven.



Voor de verankering van duurzaamheid in ons inkoopbeleid, werken wij met de pijlers van de Green Deal Zorg:

- 1 Bevorderen van gezondheid door het bevorderen van een gezonde leefstijl en gezonde zorg- en leefomgeving
- 2 Bevorderen van bewustwording en kennis aangaande de impact van zorg op het milieu en duurzame alternatieven en werkwijzen.
- 3 CO₂-uitstoot terugdringen met 55 procent in 2030 en klimaatneutraal in 2050
- 4 50% minder primair grondstoffengebruik in 2030 t.o.v 2016 en maximaal circulaire zorg in 2050 door circulair en maatschappelijk verantwoord inkopen
- 5 Verminderen van de milieubelasting van medicatie(gebruik)

2.1 Onze inzet

Via onze zorginkoop hebben we verschillende mogelijkheden om bij te dragen aan de (versnelde) verduurzaming van het zorgveld. Deze mogelijkheden hangen samen met de rol die wij als zorgverzekeraar hebben. Soms werken we hierin zelfstandig, bijvoorbeeld bij de ondersteuning van initiatieven. Waar nodig en relevant werken we samen met andere zorgverzekeraars om onze duurzaamheidsdoelen te realiseren.

Agenderen

Wij dragen bij aan het voeren van het politieke en bestuurlijke debat over verduurzaming in de zorg. Doel is om tot gezamenlijke antwoorden te komen op de systeemdilemma's die de verduurzaming van de zorg met zich meebrengt, zoals vraagstukken op het gebied van gemeenschappelijke financiering.

Bewust maken

Wij willen dat onze medewerkers en verzekerden zich bewust zijn van het feit dat zorgverlening een klimaat-impact heeft en dat iedereen iets kan doen om de zorgsector te helpen verduurzamen.

Ondersteunen

Wij ondersteunen concrete, effectieve initiatieven in het zorgveld en helpen deze groter te maken. Bijvoorbeeld door initiatieven te delen als 'best practice' (met zorgaanbieders en andere zorgverzekeraars).

Aanjagen

Wij nemen duurzaamheidsuitgangspunten op in ons inkoopbeleid als voorwaarden. Dit kan gaan om minimum eisen of om uitgangspunten van bewezen 'best practices' die we als norm in ons beleid opnemen.

Verbinden

Gezien onze relaties in het zorgveld met zowel aanbieders als patiënten/cliënten/verzekerden kunnen wij een verbindende rol spelen tussen beleid en praktijk.

2.2 Samenwerking binnen Zorgverzekeraars Nederland

Voor zorgkantoren en zorgverzekeraars is het verduurzamen van de zorg noodzaak om ook in de toekomst te kunnen blijven voldoen aan hun zorgplicht voor verzekerden. Binnen brancheorganisatie Zorgverzekeraars Nederland (ZN) wordt een duidelijke, gezamenlijke rol gezien in de bijdrage een gecoördineerd en doelgericht transitie. Voorjaar 2023 zal ZN dan ook een uitvoeringsplan publiceren waarin de doelen en belangrijkste acties en tijdlijnen per thema uit de GDDZ zijn weergegeven. Daarnaast is samen met brancheorganisaties een top 3-5 van verduurzamingsdoelen per sector vastgesteld.

Vanuit de samenwerking binnen ZN sturen zorgverzekeraars en zorgkantoren allemaal gelijktijdig op de afgesproken doelen en zorgen daarmee voor gelijk gerichtheid in de beweging. De focus ligt daarbij met name op thema 3 t/m 5, te weten CO₂-emmissiereductie, circulair werken en vermindering van de milieubelasting van medicatie.

2.3 Erkennen en delen van flagships

Het is de ambitie van CZ om voor de thema's CO₂-emmissie-reductie, circulair werken en vermindering van de milieubelasting van medicatie(gebruik) minimaal één flagship te identificeren en erkennen. Hiervoor worden interviews gehouden met experts, literatuuronderzoek uitgevoerd, werkbezoeken gepland met koplopers in de verschillende sectoren, en verzekerden en zorgmedewerkers gevraagd zelf goede voorbeelden in te dienen voor de CZ-zorgprijs, welke in 2023 het thema duurzame zorg zal hebben.

Een flagship is een goed voorbeeld welke op lokaal niveau wordt uitgevoerd. De flagships staan symbool voor de mogelijkheden die in het veld zijn ontstaan om de footprint van zorg te verkleinen, waarbij CZ de opschaling kan stimuleren door te inspireren of faciliteren.

Onze inzet per zorgsector

In hoeverre een zorgaanbieder positief kan bijdragen aan één of meerdere doelen van de GDDZ, verschilt per zorgsector. Waar ziekenhuizen een belangrijke opdracht hebben om het energieverbruik van hun vastgoed te verminderen, kan de sector hulpmiddelen impact maken door te werken aan circulariteit.

We maken gebruik van de zogenoemde heatmap van Gupta Strategists³ om keuzes te maken op welke aspecten we, in welke sector, de nadruk leggen. Zo kunnen we initiatieven stimuleren waar de meeste impact kan worden gemaakt. Voor sommige zorgsectoren gaat het al om duidelijke initiatieven, doelen en voor-

waarden, terwijl voor anderen het beleid nog in ontwikkeling is. Daarbij sluiten we aan op de uitvoeringsplannen van de branche-organisaties voor de sectoren waarin deze beschikbaar zijn. Dit zullen we de komende jaren in afstemming met het zorgveld steeds verder concretiseren en aanscherpen.

Onze focus in het zorginkoopbeleid 2024

	Bevorderen van gezondheid	Bewustwording en kennis	Minder CO ₂ - uitstoot	Meer circulair werken	Medicijnresten uit het water
Farmaceutische zorg	✓	✓	✓	✓	✓
Geboortezorg	✓	✓		✓	—
Geestelijke gezondheidszorg	✓	✓	✓	✓	—
Hulpmiddelen		✓		✓	—
Huisartsenzorg en multidisciplinaire zorg	✓	✓	✓	—	—
Medisch Specialistische Zorg	✓	✓	✓	✓	✓
Wijkverpleging	✓	✓	✓		—
Zittend ziekenvervoer		✓	✓	—	—
Wet langdurige zorg	✓	✓	✓	✓	—

³ Gupta Strategists De inhaalrace naar duurzame zorg, juni 2022

3.1 Farmaceutische zorg

Ontwikkelingen in het veld

Landelijk zijn er binnen Farmaceutische zorg meerdere initiatieven en samenwerkingsverbanden die gericht zijn op circulair werken, duurzaam produceren en het verminderen van medicijn(resten) in het water. Deelnemers en initiatiefnemers zijn zowel afkomstig uit de zorg- en hulpaanbiedershoek als uit de farmaceutische industrie, overheid en waterschappen en universiteiten. Zo ontwikkelde Teva enkele jaren geleden samen met apothekers, het Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik, Renewi en MediSchoon de 'Teva Retourbox' om medicijnresten en verpakkingsmateriaal zoals doordrukstrips (blisters) te verzamelen in de apotheek. Daarnaast wordt er meer bewustzijn gecreëerd in de maatschappij om zorgvuldig met geneesmiddelen en medicijnresten om te gaan. Een goed voorbeeld van een dergelijke campagne is de Week van ons Water waarin patiënten worden opgeroepen medicijnresten bij de apotheek in te leveren. Een ander initiatief om verspilling van geneesmiddel tegen te gaan, is Pharmaswap. Dit is een online deelmarktplaats waar Nederlandse apotheken en farmaceutische groothandels vraag en aanbod kenbaar kunnen maken van (dure) geneesmiddelen die de houdbaarheidsdatum naderen en anders vernietigd moeten worden. Dit contactpunt leidt tot kostenbesparingen en draagt tegelijkertijd bij aan een duurzamer systeem waarin spillage en afval voorkomen kunnen worden. Ook worden binnen de sector diverse innovaties verkend, zoals het geschikter maken van doordrukstrips voor recycling of het gebruiken van nieuwe milieuvriendelijkere materialen hiervoor.

Onze focus: spillage voorkomen

CZ heeft binnen het preferentiebeleid de minimale houdbaarheidsdatum van medicijnen aangepast van acht naar zes maanden. De eis dat het product bij levering aan de groothandel minimaal acht maanden houdbaar moet zijn, levert in de praktijk veel spillage op. Een verlaging naar zes maanden zorgt ervoor dat er aanzienlijk minder verpakkingen vernietigd hoeven te worden.

CZ streeft ernaar dat elke gecontracteerde apotheek duidelijk maakt waar ongebruikte geneesmiddelen en eventuele medicijnresten ingeleverd kunnen worden. Ook als de apotheek zelf niet het inleverpunt is, moet de apotheek de patiënten informeren over waar ze dan wel terecht kunnen met overgebleven geneesmiddel. CZ wil deze verplichting op laten nemen in het algemene deel van de overeenkomsten.

Binnen het preferentiebeleid vragen wij de leverancier van geneesmiddelen een Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) verklaring te ondertekenen. Zo maakt CZ afspraken met leveranciers die zich bewust zijn van hun impact op mens en milieu en een goede balans zoeken tussen mens, milieu en bedrijfswinst.

Daarnaast blijft CZ binnen de overeenkomsten (financiële) ruimte bieden aan strategische partners die waardevolle groene initiatieven bieden. Een mooi voorbeeld hiervan is Apotheek Asten. Deze apotheek zet zich, samen met CZ, in om de verstrekking van medicijnen te beperken. Hiermee wordt voorkomen dat er onnodig veel medicijnresten in afval en afwatering terechtkomen.

3.2 Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)

Ontwikkelingen in het veld

De lopende initiatieven binnen de GGZ zijn vooral gericht op het verminderen van de CO₂-uitstoot en het verhogen van circulair werken. Binnen de sector zijn al verschillende stappen gezet om CO₂-uitstoot te beperken. Bijvoorbeeld door het opstellen van routekaarten 'Verduurzaming van het vastgoed', het gebruik van ledverlichting en bewegingsdetectoren, het installeren van zonnepanelen en warmtepompen, de inkoop van groene stroom, het opstellen van mobiliteitsplannen en het aanschaffen van e-bikes en elektrische (deel)auto's. Op het gebied van circulair werken houden GGZ-instellingen zich bezig met de verbetering van afvalscheiding en afvalpreventie en circulair inkopen. Hiernaast zien we initiatieven met gezonde, duurzame voeding. In samenwerkingsverband **de Groene GGZ** werken meerdere GGZ-aanbieders samen aan het inzetten van de natuur als bron voor mentale gezondheid.

Onze focus: duurzaamheid in inkoopgesprekken

CZ maakt duurzaamheid en de implementatie van de CO₂-routekaarten een standaard onderdeel van de inkoopgesprekken met GGZ-instellingen. Aan de hand van die gesprekken bekijken wij in de komende jaren op welke manier we instellingen kunnen ondersteunen bij het bereiken van de doelstellingen van de Green Deal Zorg en hoe wij inkoopcriteria kunnen inzetten om verdere duurzame ontwikkelingen aan te jagen.

3.3 Hulpmiddelen

Ontwikkelingen in het veld

Binnen de zorgsector Hulpmiddelen nemen leveranciers van medische hulpmiddelen diverse duurzaamheids-initiatieven op in hun bedrijfsvoering. Zo minimaliseren zij transportbewegingen door routes strak te plannen en het voorraadbeheer te verbeteren, voorzien zij bestelwagens van moderne technieken waarmee rustig rijgedrag en brandstofefficiënte wordt gestimuleerd, scheiden zij afvalstromen zoveel mogelijk en hebben zij aandacht voor het inkopen van recyclebare artikelen. Ook zijn de materialen die gebruikt worden voor het maken van hulpmiddelen steeds vaker biologisch afbreekbaar en wordt bij het vervaardigen van hulpmiddelen steeds vaker gebruikgemaakt van 3D printen. Dit is een duurzame techniek waarmee afvalstoffen tot een minimum worden beperkt en materialen worden hergebruikt. Op locatie (magazijn) investeren leveranciers in onder andere zonnepanelen, groene stroom, warmtepompen en circulair inkopen.

Onze focus: stimuleren duurzaam produceren

CZ stimuleert leveranciers doelmatig te leveren en verspilling zoveel mogelijk te voorkomen of reduceren. CZ wil de verdere verduurzaming van het productieproces van hulpmiddelen stimuleren. Wij gaan daarom meer maatwerkafspraken maken met leveranciers die duurzame technieken toepassen.

3.4 Huisartsenzorg en multidisciplinaire zorg

Ontwikkelingen in het veld

Er zijn veel lokale initiatieven en goede voorbeelden van verduurzaming in de huisartsenpraktijk. Het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG), de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) en Stichting Stimular hebben eind 2021 het e-boek *De groene huisartsenpraktijk* uitgebracht. Hierin staan diverse handvatten, tips en uitleg op het gebied van verduurzaming van gebouwen, inrichting, praktijkvoering en consultvoering. In 2022 heeft CZ een pilot georganiseerd waarbij 10 huisartsenpraktijken de **Milieubarometer-tool van Stichting Stimular** hebben gebruikt om te werken aan verduurzaming. De tool gaf bewustwording, maar nog geen gedragsverandering. De tool geeft inzicht, maar een goede benchmark ontbreekt nog in deze sector, advies op maat ontbrak nog en 70%

beveelt de tool op dit moment niet aan. Hierdoor wordt het gebruik van de milieubarometer door CZ in 2023 nog niet breed gestimuleerd, maar verkent hoe we dit wel verder richting en vorm kunnen geven.

Onze focus: digitalisering, duurzame bedrijfsvoering en delen 'best practices'

We delen goede voorbeelden met praktijken in ons kernwerkgebied. Daarnaast stimuleren we al enkele jaren de aanpassing van praktijk- en consultvoering door middel van digitalisering (S3-prestatie '*Service en bereikbaarheid*'). Beeldbellen en e-consulten zorgen voor minder vervoersbewegingen en dus minder CO₂-uitstoot. De volgende stap in deze ontwikkeling richt zich onder meer op digitale triage en thuismonitoring. Met de S3-prestatie '*Praktijkscan*' stimuleren we de huisartsenpraktijk om bedrijfsvoering en processen te verbeteren. We onderzoeken de mogelijkheden om het thema duurzaamheid te stimuleren via deze prestatie, bijvoorbeeld door het werken met de **Milieubarometer-tool van Stichting Stimular**.

3.5 Medisch Specialistische Zorg

Ontwikkelingen in het veld

De afgelopen jaren zien we dat verschillende zorgprofessionals in de ziekenhuiszorg vanuit persoonlijke, intrinsieke motivatie bijdragen aan de thema's uit de Green Deal Duurzame Zorg. Zij ontwikkel(d)en meerdere initiatieven op het gebied van duurzaamheid. In 2021 had dit als resultaat dat 89 procent van de ziekenhuizen de 'Routekaart verduurzaming vastgoed' voor CO₂-reductie opstelde en meer dan 130 Green Teams in een netwerk en/of in zorginstellingen actief circulair en klimaatneutraal werken. Hierbij zijn er meerdere innovatieve nieuwe werkwijzen ontstaan, zoals het opvangen van narcosegassen in het **Bravisziekenhuis** en de inzet van duurzaam gips in het **Isala Ziekenhuis**. Ook zijn er branche brede netwerken opgezet, zoals de Groene Zorg Alliantie, **de Groene IC** en **de Groene OK**.

Onze focus: duurzame zorgprocessen

Het **Milieuplatform Zorg** heeft in samenwerking met **Stichting Milieu Keur (SMK)** de milieuthermometer zorg ontwikkeld. Dit instrument geeft inzicht in de milieuprestatie van desbetreffende ziekenhuis ten opzichte van regelgeving en de benchmark en brengt dit terug tot de niveaus brons, zilver en goud. Waarbij goud het hoogste niveau is.

	Aandeel zorgkosten MSZ 2022	Doel aandeel zorgkosten MSZ 2024	Δ
Goud	13%	35%	+22%
Zilver			
Brons	26%	35%	+9%
Geen score	62%	30%	-32%

CZ wil graag bereiken dat:

- 1 in 2024 minimaal 70 procent van de MSZ-zorgkosten wordt ingekocht bij ziekenhuizen met een beoordeling op basis van de Milieuthermometer Zorg, en;
- 2 in 2024 minimaal 35 procent van de MSZ-zorgkosten wordt ingekocht bij ziekenhuizen met een rating Zilver of Goud.

We bekijken hoe we sociale en milieu-impact onderdeel kunnen maken van onze toetsingskaders zorg. We praten met ziekenhuizen en partijen als het Waterschap en IVN Zuid Nederland om te onderzoeken wat de rol van CZ kan zijn bij het stimuleren van duurzaamheid in de ziekenhuiszorg en daarbuiten. Daarnaast dragen we actief bij aan de inzet van Zorgverzekeraars Nederland (ZN) op de verduurzaming van zorg.

Daarnaast, om de verduurzaming van ziekenhuizen te stimuleren, neemt CZ in haar Zorginkoopbeleid MSZ concrete verwachtingen op die wij bij zorgaanbieders hebben. Wij willen dat zorgaanbieders:

- Zich committeren aan de doelen van de Green Deal Duurzame zorg 3.0 (GDDZ 3.0) die op 4 november 2022 tussen zorgpartijen is overeengekomen voor de periode tot en met 2026.
- Duurzaamheid verankeren in hun strategie.

Aanvullend verwachten we van alle zorgaanbieders met vastgoed en meer dan 250 fte tevens dat ze:

- Uiterlijk 1 jan 2024 een bestuurlijk vastgestelde CO₂ routekaart inclusief strategisch vastgoedbeheerplan hebben aangeleverd bij het Expertisecentrum Verduurzaming Zorg (EVZ).

In de regio's waar CZ marktleider is, gaat zij in gesprek met de ziekenhuizen over verduurzaming van de zorg. Het gesprek heeft tot doel om de ambitie en verduurzamingsdoelstellingen van de zorgaanbieder te bespreken

en de zorgaanbieder te stimuleren met de verduurzamingsdoelstellingen aan de slag te gaan. Deze gesprekken zullen plaatsvinden aan de hand van de Top 3-5 in de uitvoeringsagenda's van NVZ en NFU, welke naar verwachting medio Q2-2023 worden gepubliceerd.

3.6 Wijkverpleging

Ontwikkelingen in het veld

In de wijkverpleging wordt er in het kader van de Green Deal Zorg vooral gewerkt aan het verminderen van CO₂-uitstoot, meer circulair werken en het creëren van een gezonde leef- en werkomgeving voor cliënten en medewerkers. We zien investeringen in onder andere zonnepanelen en warmtepompen, vervoer met e-bikes en elektrische (deel-)auto's, de ontwikkeling van mobiliteitsplannen en het ondersteunen van cliënten vanuit principes als 'Positive Health' en leefstijl. Op het gebied van circulair werken zijn zorgaanbieders met name bezig met het verbeteren van afvalstromen en het verduurzamen van het inkoopproces. Hierbij ligt de focus op incontinentiemateriaal en wegwerpartikelen.

Onze focus: duurzame inzet personeel

Voor CZ blijft in de wijkverpleging de focus op de duurzame inzetbaarheid van personeel. De geboden zorg in wijkverpleging wordt immers voor 90 procent door menselijke inzet geleverd en deze staat fors onder druk. Vanuit de invalshoek van de Green Deal Zorg combineert dit thema goed met de inzet van digitale zorg en de daarmee samenhangende vermindering van reisbewegingen, CO₂-uitstoot én tijd. CZ maakt dit onderwerp in de totale breedte standaard onderdeel van het inkoopgesprek met aanbieders.

Daarnaast neemt CZ in haar Zorginkoopbeleid wijkverpleging concrete verwachtingen op die wij bij onze systeemaanbieders hebben:

- Zorgaanbieders committeren zich aan de doelen van de Green Deal Duurzame zorg 3.0 (GDDZ 3.0) die op 4 november 2022 tussen zorgpartijen is overeengekomen voor de periode tot en met 2026 en verankeren Duurzaamheid in hun strategie.
- Uiterlijk 1 jan 2024 een bestuurlijk vastgesteld plan met betrekking tot verduurzaming

Hiervoor gaat CZ in regio's waar zij marktleider is in gesprek met de (systeem)aanbieders over verduurzaming van de wijkverpleging. Het gesprek heeft tot doel om de ambitie en verduurzamingsdoelstellingen van de zorgaanbieder te bespreken en de zorgaanbieder te stimuleren met de verduurzamingsdoelstellingen aan de slag te gaan. Deze gesprekken zullen plaatsvinden aan de hand van de duurzaamheidsdoelstellingen welke tot stand zijn gekomen in afstemming tussen ZN en de brancheorganisaties, zoals Actiz.

3.7 Zittend ziekenvervoer

Ontwikkelingen in het veld

De markt voor personenvervoer op aanvraag is de afgelopen jaren ingrijpend veranderd. De hele vervoerssector moet haar uitstoot beperken en duurzamer worden. Daarom gaat de Europese Commissie onderzoeken hoe personenvervoer op aanvraag duurzamer kan worden, terwijl de markt goed blijft functioneren en problemen op het gebied van arbeidsvoorwaarden en veiligheid worden aangepakt.

Onze focus: innovaties stimuleren

Steeds meer vervoerders zetten elektrische taxi's en elektrische rolstoelbussen in om de mobiliteitssector een stapje duurzamer te maken en daarmee een bijdrage te leveren aan de vermindering van CO₂-uitstoot. We stimuleren onze vervoerders tot innovaties en technologische oplossingen die bijdragen aan duurzaam en toekomstbestendig zittend ziekenvervoer. Dit doen we door duurzaamheid standaard onderdeel te maken van het inkoopgesprek en te onderzoeken hoe wij aanbieders van personenvervoer op afspraak kunnen ondersteunen bij het bereiken van de doelstellingen van de Green Deal Zorg. Duurzaamheid gaat de komende jaren een belangrijk onderdeel uitmaken van onze contractafspraken.

3.8 Wet langdurige zorg (Wlz-zorg)

Ontwikkelingen in het veld

Zowel in het landelijk visiedocument van de Wet langdurige zorg (Wlz) als in onze regionale inkoopdocumenten (2024-2026) is duurzaamheid opgenomen als een belangrijk thema dat bijdraagt aan een toekomstbestendige Wlz. Wij ondersteunen de Green Deal 3.0 en streven naar een klimaatneutrale langdurige zorg in 2050 en verwachten dat ook alle zorgaanbieders zich hieraan committeren. De drie branches Actiz, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) en GGZ Nederland zijn bij veel initiatieven betrokken. Uit jaarverslagen en uit bestuurlijke overleggen komt naar voren dat er actief beleid wordt gevoerd op het thema duurzaamheid. Landelijk volgen we de ontwikkelingen rondom onder andere de routekaart 'Verduurzaming van het vastgoed', het 'Werkprogramma duurzaamheid 2021-2025' van VGN en duurzaam inkopen volgens de richtlijnen 'Maatschappelijk verantwoord inkopen'.

Bij de zorgaanbieders zien we onder andere initiatieven als groene gehandicaptenzorg en het groene verpleeghuis, reductie van grondstofgebruik, duurzame huisvesting en duurzame dagbestedingsinitiatieven, zoals werken met een composteermachine.

Onze focus: integrale visie

Vanuit Zorginkoop benadrukken we het belang van de Green Deal Zorg in onze gesprekken met zorgaanbieders. Wij geloven in een integrale visie op duurzaamheid als juiste aanpak. Navraag bij zorgaanbieders laat een beeld zien van koplopers en achterblijvers. De koplopers hebben een integrale visie op duurzaamheid waarin vastgoed, energie, zorg, voedsel en beweging terugkomen. Hierdoor komt duurzaamheid als thema terug in alle lagen van de organisatie. Dit willen we stimuleren in het hele veld waarbij we zien dat de grootste impact zit op vastgoed (vanwege de hoge CO₂-uitstoot). Wij voeren de komende jaren duurzaamheidsdialogen (start tweede helft 2022). Vanuit deze dialogen willen we duurzaamheid stimuleren om vanuit beleid naar praktijk te gaan. Dit doen we door goede voorbeelden op te halen en te delen onder de achterblijvers en het maken van afspraken. We ondersteunen zorgaanbieders waar nodig met het behalen van de doelstellingen van de Green Deal Zorg en onderzoeken hoe wij inkoopcriteria kunnen inzetten om verdere verduurzaming te bevorderen.

Onder verduurzaming verstaan we het verkleinen van de impact van de zorgsector op klimaat. Dit begint bij de gedachte “minder zorg waar het kan”. Hierbij passen gezondheidsbevordering en voorkomen dat mensen ongezond worden, gepast gebruik van zorg, en het tegengaan van verspilling in de zorg. Van de zorg die wel verleend wordt moet de impact op het klimaat- en milieu omlaag.

Binnen de langdurige zorg ligt de focus op:

- 1 Voeding: kennisoverdracht en inzetten op gezondheidsbevordering.
- 2 Incontinentie: het gebruik van luiers en incontinentiemateriaal verminderen
- 3 Energie: Het streven is dat de directe CO₂ emissie (van vastgoed en energie) van de ingekochte zorg in 2026 minimaal 30% lager is dan in 2018.

Deze verduurzamingen vragen niet alleen iets van de zorgaanbieders en zorgkantoren, maar ook vanuit de cliënt. Er zal ook bewustwording moeten worden gecreëerd om zo de cliënten ook mee te nemen in de transitie en de activiteiten en gevolgen van deze transitie.

December 2023 zal CZ zorgkantoor een inspiratiebijeenkomst organiseren waarmee we de zorgaanbieders in ons regio's willen informeren en enthousiasmeren over initiatieven van koplopers.

Colofon en contact

Dit transparantiedocument Duurzame zorg maakt onderdeel uit van het **Zorginkoopbeleid 2024**. Over de voortgang van de realisatie van Duurzame zorg rapporteren we onder andere in ons jaarverslag.

Onze inzet op het thema blijft zich continu door ontwikkelen. Wij zullen het transparantiedocument Duurzame zorg daarom jaarlijks herijken. Hierbij nemen wij relevante in- en externe ontwikkelingen mee en betrekken wij waar mogelijk en van waarde de inzichten en expertise van externe stakeholders, zoals zorgaanbieders en koepelorganisaties.

Voor opmerkingen en/of vragen over CZ en Duurzame zorg, zijn wij bereikbaar via duurzamezorg@cz.nl.

Tilburg, april 2023

Focus Sustainable Development Goals CZ



SDG 3 Gezondheid & welzijn

Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden'

Deze SDG hangt direct samen met de kerntaak van CZ om zorg in Nederland toegankelijk, goed en betaalbaar te houden. Wij zorgen er via passende zorgverzekeringen voor dat verzekerden toegang hebben tot kwalitatief goede en doelmatige zorg. Wij verzorgen de juiste service en begeleiding en sturen vanuit onze zorginkooprol op een toekomstbestendige inrichting van het zorglandschap en zorg die aansluit bij de behoeften van de patiënt.

SDG 8 Eerlijk werk en economische groei

'Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen'

Deze SDG hangt direct samen met onze kerntaak. We hebben een duidelijke visie op de inrichting van het zorglandschap van de toekomst en we maken ons hard voor innovatie in zorg en zorgkostenbeheersing (zorg is één van de grootste uitgaveposten in de overheidsbegroting). Wij zijn een grote werkgever en werken als leverancier van collectieve ziektekostenverzekeringen nauw samen met tal van andere werkgevers aan de duurzame inzetbaarheid van Nederlandse werknemers.

SDG 1 Geen armoede

'Beëindig armoede overal en in al haar vormen'

Deze SDG raakt onze inzet om mensen met multi-problematiek verder te helpen. Veel mensen die kampen met een veelvoud aan problemen komen met klachten in de zorg terecht terwijl de onderliggende oorzaak (bijvoorbeeld schulden) niet opgelost wordt. Door samenwerking over de stelsels van zorg en welzijn heen kunnen deze mensen geholpen worden. Wij nemen hier het voortouw in en werken aan concrete verbeteringen.

SDG 13 Klimaatactie

'Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden'

Deze SDG staat voor ons commitment om bij te dragen aan een gezonde leefomgeving. Een belangrijk thema want onderzoek en praktijk tonen aan dat klimaatverandering significante gezondheidsproblemen veroorzaakt. In onze bedrijfsvoering en (financieel) ketenbeheer zetten we in op beheersing van negatieve gevolgen en de ondersteuning van de transitie naar een duurzamere samenleving.



Zorg die verder gaat